

Πηγές

Διάκριση μεταξύ τυπικών και ουσιαστικών

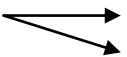
1 ^η άποψη	Ο κανόνας δικαίου αντλεί την ισχύ του από αυτές	Εισφέρουν το υλικό που αποτελεί τον κανόνα
2 ^η άποψη	Τρόπος παραγωγής διεθνούς δικαίου	Συνιστούν το περιεχόμενο του δ.δ.

Αρθ.38§1 → Καταστατικό Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης

-Εθιμο + Συνθήκης → Τυπικές πηγές

Έθιμο

-αρθ.38§1 Κατ.ΔΔ → ορισμός

- 2 στοιχεία  «πραγματικό /εξωτερικό» → σταθερή ομοιόμορφη πρακτική
«ψυχολογικό» → πεποίθηση νομικής υποχρέωσης

-Διατηρεί την ακτινοβολία του στο διεθνές δίκαιο

-Συνυπάρχει με τις συνθήκες

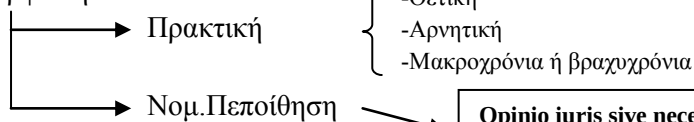
-Δημιουργία → ορισμένη πρακτική με τη πεποίθηση ότι αποτελεί νομ.ενέργεια

♦ Θεμελίωση υποχρεωτικότητας

-Δεν έχει όλα τα στοιχεία της συνθήκης αλλά αποτελεί σιωπηρή συμφωνία¹

-Αποτελεί έκφραση μιας αναγκαιότητας

♦ Διαμόρφωση



Opinio iuris sive necessitates

Το Δικαστήριο δεν βασίζεται πια
στη βούληση αλλά στη πεποίθηση.

♦ Επίμονος αντιρρησίας

-Κράτος → Αντίρρηση στη φάση δημιουργίας

1^η άποψη : Θα υποχωρήσει κάποια στιγμή μπροστά στην αποδοχή λόγω της αποδοχής από τη συντριπτική πλειοψηφία.

2^η άποψη : Ο επίμονος αντιρρησίας δικαιούται να αρνηθεί συμμόρφωση.

-Η καθιέρωση & η γενική ισχύς του εθίμου δεν απαιτεί ομοφωνία αλλά εξαρτάται από τη βούληση της πλειονότητας και όχι του συνόλου κρατών

-Θεωρία επίμονου αντιρρησίας -Tomuschat- → Όποιος δεν δέχεται ένα εθιμικό κανόνα δεν δεσμεύεται!

-Ατελέσφορη επίκληση της θεωρίας π.χ. Διεθνείς κανόνες περι ανθρωπίνων δικαιωμάτων

¹ Αμφισβητείται η άποψη αυτή

◊ Παράλληλη ισχύς εθιμικού & συμβατικού διεθνούς κανόνα

... Έστω και αν δεν είναι ακριβώς όμοιοι ...

- Συνυπάρχουν

- Δεν αποκλείει ο ένας τον άλλον

- Ούτε υπερισχύει ο ένας του άλλου

◊ Ρόλος διεθνών οργανισμών

• Διαμόρφωση από τη πρακτική των οργάνων των Η.Ε.

- Τα όργανα δεν ενεργούν κατ' ευθείαν

- Υπόθεση περί των επιφυλάξεων στη σύμβαση περι γενοκτονίας

• Διαπίστωση & διαμόρφωση από τη Γ.Σ. των Η.Ε.

◊ Έθιμο μέσα από κωδικοποιητή συνθήκη:

• αποκρυστάλλωση εθιμικού κανόνα που ήδη ισχύει

• δημιουργία εθιμικού κανόνα μετά τη σύναψη της συνθήκης
που ισχύει ανεξάρτητα από την ίδια τη συνθήκη

} Ο εθιμικός κανόνας ισχύει
σε όλα τα κράτη

• συμβολή της συνθήκης στη de lege ferenda ρύθμιση ορισμένης συμπεριφοράς

◊ Κατάργηση από έλλειψη λειτουργικότητας

- Αρχή *lex posterior derogat priori* (μεταγενέστερη συνθήκη καταργεί έθιμο, όπως και μεταγενέστερο έθιμο καταργεί προγενέστερη συνθήκη)²

- Ειδικότερο έθιμο καταργεί το γενικό

² Σε σχέση προς τα ενδιαφερόμενα κράτη



Υποκείμενα του διεθνούς δικαίου & «χρήστες» του διεθνούς δικαίου

-Κράτος

-(ορισμένοι)διεθνείς οργανισμοί → με διεθνή νομική προσωπικότητα

-Ιδιώτες → Users (χρήστες) των κανόνων διεθνούς δικαίου

→ υπό προϋποθέσεις → διεθνή ν.π. → άρα και ιδιότητα υποκειμένου δ.δ

Νομ.Προσωπικότητα → Φορέας σύνολο ικανοτήτων με νομ.συνέπειες

Δικαιώματα και υποχρεώσεις

→ Να διαθέτουν νομ.ικανότητα για άσκηση δικαιωμάτων
& απευθείας έγερση απαίτησης σεβασμού.

-Υπό ορισμένες προϋποθέσεις → Άτομα (φυσικά & νομικά πρόσωπα)

♦ Διεθνείς οργανισμοί

-Χωριστή βούληση από εκείνη των συμμετεχόντων κρατών

-Οι δικαιοπραξίες απορρέουν : α)Σκοπούς του οργανισμού

β)της οργ.διάρθρωσης & δυνατότητα δράσεως του κάθε οργανισμού

♦ Άτομα , ιδιώτες

Θεωρείται υποκείμενο αφού υπάγεται απευθείας στους διεθνείς κανόνες που α)προστατεύουν από αυτές τις παράνομες πράξεις και β) τις τιμωρούν³

Συμπέρασμα:

- το κράτος είναι κατεξοχήν υποκείμενο διεθνούς δικαίου

- οι διεθνείς οργανισμοί είναι τις περισσότερες φορές υποκείμενα διεθνούς δικαίου

- το άτομο κάτω από προϋποθέσεις βρίσκεται σε άμεση σχέση υπαγωγής, επίκλησης και ελέγχου απέναντι σε ένα θεσμό ή κανόνα του διεθνούς δικαίου ώστε το άτομο να είναι υποκείμενο του νομικού συστήματος που διέπει τη διεθνή κοινότητα.

³ για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, παράνομη αφαίρεση περιουσιακών στοιχείων, πράξεις αντίθετες στα διεθνή νόμιμα (γεννοκτονία, φυλετικού χωρισμού, κατάληψη αεροσκάφους)



Διεθνείς Συνθήκες → -Δικαιοπραξία για τη ρύθμιση σχέσεως στο πλαίσιο της Διεθνούς κοινότητας

- Σύναψη συμφωνίας μεταξύ υποκειμένων του δ.δ.

Κάθε συμβατική σχέση μεταξύ υποκειμένων του διεθ.δικαίου & αποσκοπεί στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων.

Συμ.Βιεννης: *Απαιτεί οι συνθήκες να διέπονται από το διεθνές δίκαιο.*

Αν είναι διεθνής εξαρτάται από τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες συνάφθηκε .

•Αναφέρεται μόνο στο γραπτό συμβατικό τύπο

•Δεν αποκλείονται οι προφορικές

•Δεν θεωρούνται συνθήκες οι συμφωνίες μεταξύ κρατών και αλλοδαπών ιδιωτών.

⌘Τύποι διεθνών συνθηκών

-Διμερείς

VS

Πολυμερείς

-Ιδρυση συνθηκών από διεθνείς οργανισμούς → ΔΕΝ επιδέχονται επιφύλαξη

- Συνθήκες-νόμοι

VS

Συνθήκες-συμβόλαια

Θέτουν κανόνες δικαίου

Διμερείς συνθήκες που σταθμίζουν

Για μελλοντικές διεθνείς σχέσεις

παροχές ή αντιπαροχές (πχ.συνθήκες εμπορίας)

⌘Σύναψη - Διαδικασία

▷ Διαπραγμάτευση

▷ Επεξεργασία & διατύπωση κειμένου

▷ Υπογραφή

▷ Επικύρωση

▷ Έναρξη ισχύος

▷ **Διαπραγμάτευση** (πραγματοποιείται με καλή πίστη και να υπάρχει διάθεση προς συνεννόηση)⁴

Θεσμός της διεθνούς πολιτικής και διπλωματίας.

-Ποιοι διαπραγματεύονται : αρθ.7 Συμβ.Βιέννης

Αρχηγοί Κρατών

Πρόεδροι Κυβερνήσεων

Υπουργοί Εξωτερικών



Τεκμήριο Εκπροσώπησης

-Πράξη από μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (από το κράτος που αντιπροσωπεύει)

↳ Η πράξη ΔΕΝ έχει έννομα αποτελέσματα , εκτός αν μεταγενέστερα επιβεβαιωθεί από το κράτος.

-Πολυμερής Συνδιάσκεψη → Κατάθεση πληρεξουσίων από αντιπροσώπους.

Είτε κατά την έναρξη της διαπραγματεύσεως

είτε κατά την υπογραφή

-Διαπραγμάτευση → Προτάσεις & αντιπροτάσεις (κατάρτιση κειμένου στις γλώσσες που τα μέρη επιθυμούν ως αυθεντικό)

→ Τήρηση αρχής καλής πίστης

-Πολυμερής διαπραγμάτευση :

▷ Ψηφοφορίες για την υιοθέτηση του κειμένου

Θετική ψήφος των 2/3 των μετεχόντων.

Ωστόσο → πλέον → πρακτική ψηφοφορίας με Consensus

▷ Υιοθέτηση ενός κειμένου με Consensus

Φέρει το τεκμήριο της γενικής αποδοχής ενός κειμένου από τους μετέχοντες

Θετικές όψεις διαδικασίας Consensus

-Τεκμήριο συναίνεσης όλων

-Δυνατότητα συμφωνίας σε μέρος του κειμένου ενώ διαφωνίας σε άλλο

Αρνητικές όψεις

-Η πίεση μεγάλων δυνάμεων κατά μικρότερων → εξαφανίζονται οι επιδιώξεις των μικρότερων κρατών.

⁴ Γενικό τεκμήριο εκπροσώπησης : αρχηγοί κρατών , πρόεδρο κυβερνήσεων , υπουργοί εξωτερικών

►Επεξεργασία & διατύπωση κειμένου

►Υπογραφή

-Ανάλογα τη βούληση → 2 όψεις + συνέπειες

α) αναγνώριση της αυθεντικότητας του κειμένου → το κράτος εντός εύλογου χρόνου εξέταση της δυνατότητας επικυρώσεως.

β) βούληση συμβαλλομένων να δεσμευθούν → Άρα παρέλκει η επικύρωση.

-Έχει την έννοια της συναίνεσης.

-Ως νομική συνέπεια το κράτος υποχρεούται ⁵να απέχει από πράξεις αντίθετες προς το περιεχόμενο/σκοπό της συνθήκης.

Η περίοδος σεβασμού δέσμευσης → ΜΟΝΟ για τα κράτη που υπέγραψαν (συνδιάσκεψη της Βιέννης)

-Μορφές υπογραφής

►Ad referendum

Με επιφύλαξη της περαιτέρω επιβεβαίωσης του ενδιαφερόμενου κράτους.

► Με τη μορφή «Τελικής Πράξεως», χωριστής από το κείμενο της συνθήκης.

►Επικύρωση

-Συχνά παρακάμπτεται λόγω ταχύτητας, άλλες διαδικασίες δεσμεύσεως : υπογραφή, αποδοχή, έγκριση
Στο διεθνές δίκαιο → κυρίαρχο τεκμήριο Η ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ

-Αποτελεί εκδήλωση θετικής βουλήσεως

-«Όργανο επικυρώσεως» καλείται το έγγραφο διατύπωσης της

-Τα κράτη έχουν **διακριτική ευχέρεια** να επικυρώσουν ή όχι μια συνθήκη. Μπορεί να πραγματοποιηθεί πολύ αργότερα από την υπογραφή

-Μπορεί να πραγματοποιηθεί υπο όρους ή και να μην γίνει ποτέ.

Το δ.δ. δεν προϋποθέτει την ύπαρξη επικύρωσης για την έγκυρη συνομολόγηση της συνθήκης .

Είναι απαραίτητη μόνο α) αν το προβλέπει το κείμενο της συνθήκης

β) αν προκύπτει από τη βούληση των μερών

Συστήματα επικυρώσεως : •Μικτή αρμοδιότητα, νομοθετικής+εκτελεστική εξουσία

•Αποκλειστική αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας

•Αποκλειστική αρμοδιότητα της νομοθετικής εξουσίας

►Έναρξη ισχύος

Συνήθως αναφέρεται στο κείμενο της συνθήκης.

Αν όχι → Στις διμερείς ορίζεται από την αμοιβαία ανταλλαγή των οργάνων επικύρωσης

→ Στις πολυμερείς, από την κατάθεση ορισμένου αριθμού επικυρώσεων σε θεματοφύλακα

Η σύναψη ολοκληρώνεται δια της επικυρώσεως . . . (με τη βούληση των μερών δύναται και μόνο με την υπογραφή ή την έγκριση)

⌘ - Προσχώρηση

Ανοιχτές VS Κλειστές συνθήκες

Δυνατότητα μεταγενέστερης συμμετοχής μετά την έναρξη ισχύος ενός κράτους που δεν υπέγραψε και δεν επικύρωσε
πολυμερείς συνθήκες

Η προσχώρηση πραγματοποιείται υπο όρους+προυποθέσεις.
Είτε με την έγκριση όλων των συμμετεχόντων κρατών, είτε μέρους αυτών, είτε απλά με την κατάθεση του «οργάνου» προσχωρήσεως από το τρίτο κράτος.

Είτε από το περιεχόμενο τους είτε ρητά αποκλείουν τη συμμετοχή άλλων κρατών

⁵ Εύλογο χρονικό διάστημα ώσπου να επικυρωθεί η συνθήκη ή να εκδηλωθεί αντίθετη βούληση μη δέσμευσης.

⌘ Προϋποθέσεις κατά το ελληνικό δίκαιο

- Προσυπογραφή του αρμόδιου υπουργού
- Δημοσίευση ΦΕΚ

⌘ Συμφωνίες Απλοποιημένης μορφής

- Με συνοπτική διαδικασία σύνοψη⁶
- Έχουν όλες τις νομ.συνέπειες
- Αντικείμενο :
 - Τεχνικά & διοικητικά θέματα δευτερευούσης σημασίας
 - Στρατιωτικά σύμφωνα



Ένταξη των κανόνων διεθνούς στο εσωτερικό δίκαιο

➔ Διεθνές έθιμο

- Κατά τρόπο συνολικό & αυτόματο
- Σε κάθε περίπτωση γίνεται ατύπως
- Σύνταγμα ➔ ρητή διάταξη αρθ.28§1 : - Διαπίστωση ύπαρξης εθιμικού κανόνα
 - Εφαρμογή σύμφωνα με το άρθρο αυτό

➔ Διεθνούς συμβατικού δικαίου

Μετά τη σύναψη της συνθήκης



Ένταξη



Διαδικασία

ΚΥΡΩΣΗ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Κύρωση : Ρητή πράξη με το αντικείμενο της συνθήκης και την ανάγκη ιεραρχήσεως της στο εσωτερικό δίκαιο, των αρμοδίων οργάνων του κράτους, που περιλαμβάνει το κείμενο της συνθήκης ή επαναλαμβάνει το περιεχόμενο της με άλλη μορφή και αποδίδει σε αυτό, κατά τη διατύπωση που έχει επικρατήσει στην Ελλάδα, «πλήρη και νόμιμον ισχύ» ή «πλήρη ισχύ νόμου»

Δημοσίευση : Αποτελεί η καταχώρηση της πράξεως αυτής σε επίσημη εφημερίδα του κράτους. Παρατηρείται είτε κατάργηση της κυρώσεως από τα αρμόδια όργανα του κράτους προχωρούν από την επικύρωση στην δημοσίευση άρα ένταξη χωρίς κύρωση, είτε διατηρούν την κύρωση αλλά της δίνουν διαφορετική σημασία από την καθιερωμένη είτε παραμερίζουν σε μερικές περιπτώσεις την επικύρωση και την κύρωση με την εφαρμογή απλουστευμένων διαδικασιών είτε τέλος καταργούν τη δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα του κράτους με την υιοθέτηση άλλων μεθόδων δημοσιότητας ή αναγνωρίζουν ισχύ στο εσωτερικό δίκαιο σε συνθήκες που δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί

-Διαδικασία κύρωσης ➔ Uno Act

Εξουσιοδότηση στον αρχηγό της εκτελ.εξουσίας + επιταγή εκτελέσεως της συνθήκης στο εσωτ.δίκαιο

⁶ δεν απαιτείται επικύρωση από τον Αρχηγό κράτους ούτε συγκατάθεση του Κοινοβουλίου

◈ Επιφυλάξεις (reservations)

-Μονομερής δήλωση βουλήσεως κράτους κατά την υπογραφή , επικύρωση , προσχώρηση ή την έγκριση μιας συνθήκης και με την οποία επιζητεί να τροποποιήσει ή να εξαιρέσει ως προς αυτό τα έννομα αποτελέσματα ορισμένης ή ορισμένων διατάξεων αυτής της συνθήκης.

-Επιφύλαξη μετά τη σύναψη της συνθήκης δια της επικυρώσεως ή της υπογραφής δεν είναι νοητή.

-Διατυπώνεται είτε κατά τη διάρκεια της διαπραγματεύσεως είτε κατά τη προσχώρηση

-Όχι επι διμερών συμβ.σχέσεων , πρόκειται για πρόταση αναδιαπραγματεύσεως

-Βούληση μερών → αν δεν έχει εκδηλωθεί τότε μπορεί να ισχύουν → αρθ.31-33 Συμ.Βιεννης περι ερμηνείας

•Βούληση μερών

•Δικαίωμα διατύπωσης απαγόρευσης επιφυλάξεων ή δυνατότητα μόνο ως προς ορισμένες διατάξεις

•Όχι ασυμβίβαστες προς το σκοπό & αντικείμενο της συνθήκης

•Κράτος που επιφυλάχθηκε θεωρείται συμβαλλόμενο έστω και αν η επιφύλαξη του είναι δεκτη μόνο από ένα αντισυμβαλλόμενο μέρος. Δημιουργία συμβατικής σχέσης ανάμεσα στο κράτος που διατυπώνει κ σε εκείνο που αποδέχεται την επιφύλαξη

-όταν ένα κράτος διατυπώνει επιφύλαξη απέναντι σε μια διάταξη της συνθήκης και η επιφύλαξη αυτή συναντά αντίρρηση άλλου συμβαλλομένου κράτους αυτό δεν σημαίνει πως τα δύο αυτά κράτη δεν δεσμεύονται από το υπόλοιπο περιεχόμενο της συνθήκης.

-Το ΔΔΧ → Όχι εκτίμηση περιεχομένου της επιφυλάξεως

Αλλά ερμηνεία αυτού ώστε να καθορίσει την αρμοδιότητα του

-Σ.Βιεννης 1969 → Δεν προβλέπει διεθνή όργανα ελέγχου της νομιμότητας των επιφυλάξεων

-Τρόποι διατυπώσεως

Γραπτώς

Δυνατότητα αντιρρήσεων , δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 12 μήνες από τότε που διατυπώθηκε η επιφύλαξη. Ωστόσο ανάκληση της επιφυλάξεως ή της αντιρρήσεως μπορεί να γίνει οποτεδήποτε

◈ Ερμηνευτικές δηλώσεις

-Ως θεσμός καθόλα νόμιμη.

-πως αντιλαμβάνεται το συμβ.μέρος τη συνθήκη.

-νομική φύση → υποδηλώνει τη πολ.κατεύθυνση που το συμβ.μέρος προσανατολίζει να δώσει

*Εάν υποκρύπτεται επιφύλαξη εξαρτάται από το περιεχόμενο της δηλώσεως
Κρίνεται από τους αντισυμβαλλόμενους , κράτη ή διεθ.οργανισμούς αλλά και από
δικαιοδοτικά ή άλλα όργανα.*

*Ερμηνευτική δήλωση που παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά της επιφυλάξεως
ερμηνεύεται ως τοιαύτη , αν κ δεν επιτρέπεται από τη σύμβαση , τότε παραμερίζεται.*

-Αρμόδιο όργανο & ελληνική πρακτική

Ο αρχηγός του κράτους κατά την επικύρωση

ή

αρμόδιο της εκτελεστικής εξουσίας (πρωθυπουργός ή υπ.εξωτερικών) κατά τη σύναψη αν δεν απαιτεί επικύρωση.

-Η ανάκληση γίνεται από την εκτελεστική εξουσία χωρίς παρέμβαση της Βουλής



Αποτελέσματα των διεθνών συνθηκών

▷ Υποχρεωτικός χαρακτήρας συνθηκών – αρχή pact sunt servanda

Οι συνθήκες είναι υποχρεωτικές επειδή έτσι το θέλουν τα συμβ.κράτη

▷ Αποτελεί κοιν.ανάγκη για διεθνή ειρήνη & συνεργασία (αρθ.26)

▷ Σεβασμός συμπεφωνημένων → Γενικό τεκμήριο κατά της μονομερούς λήξεως της ισχύος των συνθηκών.

▷ Αρχή αμοιβαιότητας

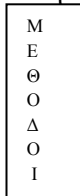
Συνέπεια της νομικής ισότητας μεταξύ των κρατών.

- 3 μορφές :
- Διπλωματική αμοιβαιότητα , όταν προβλέπεται από διεθνή συνθήκη
 - Νομοθετική αμοιβαιότητα , όταν προβλέπεται από εσωτερικού δικαίου
 - Πραγματική αμοιβαιότητα , όταν προκύπτει από την πρακτική των οργάνων

κάθε κράτους

Η Συμβ.Βιέννης δεν αναφέρεται στο θέμα της αμοιβαιότητας.Περιέχει όμως ρητή διάταξη για την ένσταση της μη εκπληρώσεως των υποσχημένων.

Διαπίστωση υπάρξεως αμοιβαιότητας: 1^η το εθνικό δικαστήριο θα μπορεί να πληροφορηθεί με κάθε μέσο βοηθούμενο και από τους διαδίκους.



2^η το δικαστήριο θέτει το ερώτημα σε αρμόδιο κυβερνητικό όργανο, που είναι συνήθως του υπ.Εξωτερικών

3^η το δικαστήριο κάθε φορά που θα αντιμετωπίζει μια υπόθεση στην οποία ανακύπτει θέμα αμοιβαιότητας θα ενημερώνει του υπ.Εξωτερικών

→ Ρήτρα μάλλον ευνοούμενου κράτους ... προέκταση της αμοιβαιότητας

▷ Διατάξεις αυτοδύναμης εφαρμογής

Κανόνες της ενταχθείσας στο εσωτερικό δίκαιο της συνθήκης, οι οποίοι ως πλήρεις και νομικά άρτιοι **δεν χρειάζονται συμπληρωματικές ενέργειες** της νομοθετικής ή της εκτελεστικής εξουσίας για να εφαρμοσθούν από τα εθνικά δικαστήρια.

⌘ Αποτελέσματα των διεθ.συνθηκών ως προς τους τρίτους

-Οι διεθνείς συνθήκες δεν ωφελούν τους τρίτους παρά μόνο κάτω από ειδικές προϋποθέσεις

-Οι διεθνείς συνθήκες δεν έχουν αποτελέσματα σε βάρος των τρίτων

-Δεν συνεπάγονται ούτε υποχρεώσεις ούτε δικαιώματα για τους τρίτους χωρίς τη συγκατάθεση τους

Ερμηνεία

Διανοητική εργασία → κατανόηση συνθήκης

- Ποιος ερμηνεύει :
- οι συμβαλλόμενοι (έννοια αυθεντικής ερμηνείας)
 - διεθνή όργανα (δικαιοδοτικά, διοικητικά, πολιτικά)
 - εσωτερικά όργανα (δικαστική ή εκτελεστική εξουσία)

► Η μονομερής ερμηνεία των συμβ.κειμένων ΔΕΝ δεσμεύει τα άλλα κράτη

Πρέπει να
βεβαιωθεί από
δικ.αρχή

► Αν το κράτος που την έκανε συμπεριφέρεται αντίθετα → συνεπάγεται διεθνής ευθύνη

↓ οδηγεί

Θεσμός estoppel (σελ.123) ⁷

- Μέθοδοι ερμηνείας :
- α) Αναζήτηση αληθινής βούλησης των μερών
 - β) Γραμματική ερμηνεία
 - γ) Τελλολογική ερμηνεία (σκοπός & αντικείμενο συνθήκης)

Λήξη και αναστολή συνθηκών

- Λήξη ισχύος με την εκτέλεση των συμβατικών δεσμεύσεων αρθ.54-63Σ.Βιέννης

Επίσης :

- κοινή βούληση μερών (αντικατάσταση ή κατάργηση)

- εκδήλωση αρνητικής βουλήσεως συμβαλλομένων (καταγγελία)
- επέλευση εξωτερικών γεγονότων (διαδοχή κρατών, πόλεμος ...)

Είναι δυνατή και η ΑΝΑΣΤΟΛΗ ισχύος, υπό προϋποθέσεις, είτε κατά της πρόβλεψη της ίδιας της συνθήκης, είτε υπό όρους των συμβαλλομένων τους οποίους συμφωνούν μεταγενέστερα.

► Συναινετική Κατάργηση αρθ.54

Με συναίνεση των συμβ.μερών. Είτε κατά τη σύναψη της συνθήκης (διατύπωση διάταξης για τη λήξη ισχύος μετά τη παρέλευση ορισμένου χρονικού διαστήματος) είτε ανεξάρτητα από τέτοια διάταξη με την έκφραση της κοινής βούλησης των συμβ.μερών.

► Σιωπηρή κατάργηση, αναστολή εφαρμογής

Τα κράτη δείχνουν πρόθεση να θεωρήσουν ότι μια συνθήκη καταργήθηκε σιωπηρά. (ζήτημα αποδείξεως της κοινής βουλήσεως των συμβαλλομένων)

► Καταγγελία



Λήξη με μονομερή δικαιοπραξία

Νόμιμη

Παράνομη

- Αν το προβλέπει η συνθήκη, υπο ποιες προϋποθέσεις, προθεσμία όχι μικρότερη των 12 μηνών.

- Αν πρόκειται για διμερή συνθήκη, θεωρείται κατάργηση συνθήκης.

- Πολυμερής → το καταγγέλλον αποσύρεται από τη συνθήκη, η οποία ισχύει κανονικά για τους υπόλοιπους συμβαλλομένους.

- Όταν δεν προβλέπονται τρόποι ή δικαίωμα καταγγελίας ή δεν συντρέχουν ειδικοί λόγοι (πχ. Ρήτρα rebus sic stantibus- μεταβολές, ένσταση μη εκπληρώσεως, πόλεμος)

Η συμπεριφορά κράτους που παρανομεί συνεπάγεται ΔΙΕΘΝΗ ΕΥΘΥΝΗ του ...

⁷ Ορισμός από διαδικτυακή αναζήτηση : Όταν ένα κράτος λαμβάνει θέση σε διεθνές επίπεδο και ένα άλλο στηριζόμενο σε αυτήν ενεργήσει, το πρώτο κράτος δεν δικαιούται να μεταβάλλει τη στάση του, διότι έχει διεθνή ευθύνη.

➔ Λήξη και αναστολή εφαρμογής από αδυναμία εκτελέσεως
Δυνατή η επίκληση, αν η αδυναμία είναι αποτέλεσμα οριστικής εξαλείψεως ή καταστροφής ενός στοιχείου απαραίτητου για τη συνθήκη.

Αν είναι προσωρινή, τότε αναστέλλεται η εφαρμογή της.

- Μη δυνατότητα επίκλησης αν :
- Η αδυναμία προκλήθηκε από το ίδιο το μέρος που θέλει να την επικαλεστεί.
 - Η παραβίαση αφορά την ίδια την συνθήκη
 - Είναι απόρροια άλλης διεθνούς υποχρέωσης απέναντι σε άλλο κράτος, συμβαλλόμενο μέρος στη συνθήκη.

➔ Ένσταση μη εκπληρώσεως της παροχής⁸

Η λήξη ή αναστολή ως συνέπεια παραβιάσεως από συμβαλλομένους.

Απαιτείται ΟΥΣΙΩΔΗΣ παραβίαση της συνθήκης για να λήξει ή να ανασταλεί η εφαρμογή της.

Ορίζεται : - Απόρριψη συνθήκης

- Παραβίαση μιας ουσιώδους διατάξεως για τη πραγματοποίηση του αντικειμένου και του σκοπού της συνθήκης.



Μεταβολές, αναθεώρηση, ακυρότητες

➤ Απρόβλεπτη και ριζική μεταβολή των περιστάσεων

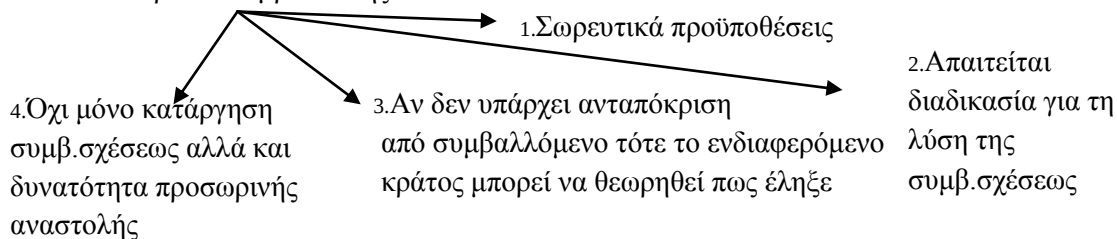
Έχει υποστηριχθεί ότι ο όρος *rebus sic stantibus* είναι σιωπηρά διατυπωμένος σε όλες τις διεθν. συνθήκες.

Η ρήτρα όμως οδηγεί σε καταστροφή συμβ. σχέσεων + αβεβαιότητα στις διεθ. συναλλαγές

Για να δικαιολογηθεί → ότι ισχύει ΜΟΝΟ για συμβάσεις χωρίς χρονικό περιορισμό

Το ΔΔΧ → η λήξη των συνθηκών λόγω απρόβλεπτης μεταβολής ΔΕΝ είναι ποτέ αυτόματα.

➤ Το αρθ.62 Συμβ. Βιέννης 1969



3 προϋποθέσεις : Η μεταβολή να αφορά θεμ. διάταξη της συνθήκης

- Να είναι ριζική (να είναι τόσο έντονη ώστε να καταστρέψει ή να μεταβάλλει ριζικά τη συμβ. σχέση)
- Να είναι απρόβλεπτη (να μην είχε προβλεφθεί κατά τη σύναψη)

- Η μεταβολή να έχει αλλάξει ριζικά την έκβαση των προβλεπόμενων από τη συνθήκη υποχρεώσεων

Δεν επιτρέπεται επίκληση ριζικής μεταβολής → α) η ρήτρα *rebus sic stantibus* δεν αφορά ρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν

β) ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορεί να επικαλεσθεί την εκ μέρους του παραβίαση της συνθήκης για να απαλλαγεί από την υποχρέωση εφαρμογής της.

⁸ Non adimpleti contractus

► Αναθεώρηση

Αντικατάσταση μέρους ή ολόκληρου κειμένου

Ως όρος για ολόκληρο το κείμενο , ενώ ο όρος τροποποίηση για το μέρος διατάξεων αυτού.

Διμερείς - > συναίνεση των μερών (είτε προβλέπεται είτε όχι από το κείμενο)

Πολυμερείς -> Συναίνεση πλειοψηφίας (εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τη συνθήκη)

► Λόγοι ακυρότητας

- Πλάνη

Αρθ.48 ➔ Προϋποθέσεις

Σε γεγονός η κατάσταση που το κράτος θεωρούσε ότι υφίσταται κατά το χρόνο συννομολογήσεως και αποτελούσε ουσιώδη βάση της συναίνεσεως.

Δεν μπορεί να γίνει επίκληση πλάνης , αν με τη συμπεριφορά του το κράτος συνέβαλε σε αυτή.

- Απάτη

Αρθ.49 ➔ Δυνατότητα επίκλησης χωρίς να υπάρχει διευκρίνιση της έννοιας.

Επίκληση αυτής, έστω και αν γνώριζε , όχι όμως αν συνέβαλε σε αυτή.

- Δωροδοκία

- Χρήση βίας

Αρθ.50

Αρθ.51+52



Πολιτειακά όργανα των διεθνών σχέσεων

Πολιτειακά όργανα

- Αρχηγός Κράτους
- Πρόεδρος Κυβερνήσεως
- Υπουργός Εξωτερικών
- Διπλωματικές & προξενικές αρχές
- Μόνιμες αντιπροσωπείες
- Ειδικές αποστολές

Διεθνή όργανα

- Διεθνείς οργανισμοί
- Όργανα που χωρίς να έχουν την ιδιότητα διεθνών οργανισμών μετέχουν έγκυρα στη διεθνή συνεργασία

Διακυβερνητικοί

Μη διακυβερνητικοί

♦ Αρχηγός του Κράτους (ΠτΔ)

- Τεκμήριο γενικής αρμοδιότητας για τη διαχείριση των διεθνών σχέσεων

- Συνομολογεί συνθήκες , κηρύσσει πόλεμο , συνάπτει ειρήνη

- Τα όρια της αρμοδιότητας τους καθορίζονται από το συνταγματικό δίκαιο του κάθε κράτους

- Οι επίσημες μετακινήσεις καλύπτονται

με πλήρη ασυλία & προνόμια

- Απαραβίαστο πρόσωπο , διαμονής, προσωπικής περιουσίας
- Φοροαπαλλαγή
- Πλήρης ποινική & αστική ετεροδικία

♦ Πρόεδρος Κυβερνήσεως

-Μη υποχρέωση επίδειξης πληρεξουσίων εγγράφων⁹

-Απαραβίαστο & ετεροδικία (όπως οι αρχηγοί των διπλωματικών αποστολών)

→ Καλύπτει και το στενό κύκλο των μελών της επίσημης αποστολής

♦ Υπουργός Εξωτερικών

-Κατεξοχήν όργανο διεθνών σχέσεων

-Προϊστάται διπλωματικών & προξενικών υπηρεσιών του κράτους

-Συνομολογεί συνθήκες ΧΩΡΙΣ ειδική εξουσιοδότηση

→ Η αρχή καλύπτει ολόκληρο το φάσμα των διεθνών σχέσεων της πολιτείας

-Η συμμετοχή του (όπως και κάθε εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου) όταν συμμετέχει στην έκδοση μιας πράξης διεθνούς οργανισμού ΔΕΣΜΕΥΕΙ διεθνώς το κράτος.

*Αμφισβήτηση δέσμευσης αν το κράτος επικαλεσθεί
και αποδείξει απάτη/απειλή σε βάρος του υπουργού εξωτερικών*

♦ Υπουργείο Εξωτερικών (ΥΠΕΞ)

-Φορέας της κρατικής οργανώσεως

-Συντονιστικό όργανο → θέματα κράτους & εξωτερικών σχέσεων

Διάβημα : Επίσημη παρέμβαση της ξένης διπλωματικής αποστολής. Δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά μόνο προς το ΥΠΕΞ και το αντίστροφο

➔Κωδικοποίηση δικαίου διπλωματικών σχέσεων

-Σύμβ.Βιέννης 1969 → Διπλός χαρακτήρας : -Κωδικοποίηση εθνικού δικαίου

- Νέοι κανόνες

-Κάθε κανόνας ερμηνεύεται & εφαρμόζεται συσταλτικά ή διασταλτικά ανάλογα την έκταση που του εξασφαλίζει η αρχή της αμοιβαιότητας

➔Ενεργητική και παθητική πρέσβευση

-Αποστολή & αποδοχή διπλωματικών αντιπροσώπων

→ Και οι διεθ.οργανισμοί αν είναι υποκείμενα δ.δ

-Δικαίωμα πρεσβεύσεως → Τα κράτη να έχουν αναγνωρισθεί αμοιβαία

Για να ασκηθεί το δικαίωμα πρέπει τα κράτη να έχουν αναγνωρισθεί αμοιβαία.(η ανταλλαγή διπλ.αντιπροσώπων συνεπάγεται σιωπηρή αναγνώριση).

-Το δικαίωμα ανάγεται στο κύκλο της διακριτικής εξουσίας των κρατών.Συνεπώς απαιτείται αμοιβαία συναίνεση¹⁰

➔Διπλωματική αποστολή & μέλη

-Η διπλωματική αποστολή θεωρείται χωριστή οντότητα με καθορισμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις ενώ τα μέλη της είναι πρόσωπα που την αποτελούν και αναλόγως τη θέση & τις αρμοδιότητες τους παρέχεται διεθνής προστασία (ασυλίες και προνόμια)

-Επικεφαλής →Ο αρχηγός της αποστολής

-Μέλη → Επίσημα : αρχηγός , μέλη με διπλωματική ιδιότητα , διοικητικό/τεχνικό/υπηρετικό προσωπικό της διπλωματικής προστασίας.

→ Μη επίσημα : οικογένεια των μελών

⁹ Όπως και ο Αρχηγός του κράτους & ο υπουργός εξωτερικών

¹⁰ Η συναίνεση για τη δημιουργία διπλωματικών σχέσεων δεν συνεπάγεται και αυτόματη δημιουργία μόνιμης διπλωματικής αντιπροσωπείας.Οι δύο ενέργειες είναι χωριστές

➔Καθήκοντα

- Αντιπροσώπευση του κράτους διαπιστεύσεως
- Προστασία συμφερόντων του κράτους διαπιστεύσεως
- Πληροφόρηση με θεμιτά μέσα για το κράτος υποδοχής
- Αναφορά στο κράτος διαπιστεύσεως
- Προώθηση σχέσεων
- Δυνατότητα ασκήσεως ΚΑΙ προξενικών καθηκόντων της διπλωματικής αποστολής

➔Διαπίστευση¹¹

- Κράτος διαπιστεύσεως ➔ Ελεύθερη επιλογή μελών
- Κράτος υποδοχής ➔ Δικαίωμα να δεχθεί ή όχι
- Διορισμός αρχηγού ➔ Διαδικασία ➔
- Η συγκατάθεση μπορεί να αρθεί
- Το κράτος υποδοχής ➔ Κήρυξη *persona non grata*
- Η ανακλήση του χωρίς ανακοίνωση λόγων

1^η φάση ➔ Ανακοίνωση στοιχείων από κράτος διαπιστεύσεως, ώστε να δώσει συγκατάθεση. Το κράτος υποδοχής έχει δυνατότητα άρνησης χωρίς ανακοίνωση των λόγων.
2^η φάση ➔ Επίδοση διαπιστευτηρίων εγγράφων. Ο αρχηγός της διπλ.αποστολής επιδίδει αντίγραφο των εγγράφων στον υπ.εξ/κων του κράτους υποδοχής.
Η επίδοση του πρωτοτύπου σε επίσημη τελετή

➔Προνόμια διπλωματικής αποστολής¹²

- Απαραβίαστο των χώρων της διπλ.αποστολής (χώροι που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της αποστολής)

Ακαμπτο δόγμα όταν απαγορεύει γενικά εξαιρέσεις από την αρχή

- Τα όργανα του κράτους υποδοχής εισέρχονται στους χώρους της αποστολής ΜΟΝΟ με στη συναίνεση του αρχηγού του κράτους αποστολής
- Το απαραβίαστο απαγορεύει την επίδοση δικογράφου προς την αποστολή
- Τα απαραβίαστο είναι απόλυτο
- Η διπλωματική αποστολή έχει υποχρέωση σεβασμού των νόμων και κανονισμών του κράτους υποδοχής & να αποφεύγει ενέργειες επέμβασης στις εσωτερικές υποθέσεις του κράτους.
- Χώροι και μέσα αποστολής δικαίωμα να φέρουν τη σημαία του κράτους διαπιστεύσεως

➔Αρχεία – Έγγραφα – Αλληλογραφία

Επίσημη αλληλογραφία είναι η αλληλογραφία σχετικά με την αποστολή & τα καθήκοντα της.

¹¹ Διορισμός αρχηγού αποστολής διαδικασία : ανακοίνωση στοιχείων στο κράτος υποδοχής , δίνεται ΡΗΤΗ του συγκατάθεση (δυνατότητα άρνησης προσώπου χωρίς υποχρέωση ανακοίνωσης των λόγων) , σε δεύτερη φάση επίδοση διαπιστευτηρίων εγγράφων.Το υπονήφια φτάνει στο κράτος υποδοχής και επιδίδει αντίγραφο των διαπ.εγγράφων. (επίδοση πρωτοτύπων από τον αρχηγό του κράτους σε επίσημη τελετή)
Η συγκατάθεση μπορεί να αρθεί οποτεδήποτε (*persona non grata*) .

¹² ➔ **Απαραβίαστο των χώρων της διπλ.αποστολής** ➔ Περιλαμβάνεται και η ιδιωτική κατοικία του αρχηγού της αποστολής.Απαγορεύονται εξαιρέσεις από την αρχή αυτή.
Τα όργανα του κράτους υποδοχής μπορούν να εισέρχονται στους χώρους της αποστολής μόνο την συναίνεση του αρχηγού.
Απαγορεύεται η επίδοση οποιουδήποτε δικογράφου προς την αποστολή.
Η διπλ.αποστολή υποχρεούται να σέβεται νόμους & κανονισμούς κράτους αποστολής,να αποφεύγει ενέργειες που θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως επέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις του κράτους αυτού.
Απαραβίαστο στην επίσημη αλληλογραφία της αποστολής.

➔ Επικοινωνίες

-Διπλωματικός σάκος

Η διπλ.αποστολή επικοινωνεί με το ΥΠΕΞ με το διπλωματικό σάκο

Είναι απαραβίαστος

Μπορεί να συνοδεύεται από τον διπλωματικό ταχυδρόμο¹³

-Ελευθερία μετακινήσεως & κυκλοφορίας



Ασυλίες και προνόμια των μελών της διπλ.αποστολής

Καλύπτει τα μέλη από τη στιγμή αφίξεώς τους στο έδαφος του κράτους υποδοχής ως τη στιγμή που το εγκαταλείπουν.

Η προστασία διπλό χαρακτήρα α) απαραβίαστο-προσώπου/κατοικίας...φοροαπαλλαγή

β) ετεροδικία των μελών της διπλ.αποστολής

◆ Απαρβίαστο πρόσωπου

-Καμία σύλληψη ή κράτηση

-Ειδική υποχρέωση κράτους υποδοχής προστασία προσώπου,ελευθερίας+αξιοπρέπειας

Στην Ελλάδα το απαραβίαστο του προσώπου συνδυάζεται με την ετεροδικία.

◆ Έκταση απαραβίαστου

-Το απαραβίαστο του διπλ.αντιπροσώπου ισχύει ισχύει για όλες τις **πράξεις** του, είτε γίνονται κατά την επίσημη ιδιότητα του , είτε είναι ιδιωτικής φύσεως.

-Καλύπτει και στην **ιδιωτική κατοικία** , όπως και στα ιδιωτικά προσωπικά έγγραφα και αλληλογραφία.

◆ Ετεροδικία διπλωματικών αντιπροσώπων¹⁴

- Μη υπαγωγή προσώπου στη δικαιοδοσία εγχώριων δικαστηρίων

-Χαίρουν απόλυτης ΠΟΙΝΙΚΗΣ ετεροδικίας μέλη διπλ.αποστολής & μέλη οικογένειά τους

Αν αδικοπραγήσουν τότε το κράτος υποδοχής μπορεί να τα κηρύξει ως persona non grata και να τους ζητήσει να εγκαταλείψουν το έδαφος

-Μέλη διοικητικού & τεχνικού προσωπικού ίδια προνόμια & ασυλίες αλλά

→ αστική + διοικητική ετεροδικία

MONO για πράξεις εντός καθηκόντων

-Μέλη υπηρετικού προσωπικού → ασυλίες και προνόμια

MONO για πράξεις εντός καθηκόντων τους

-Ιδιώτες υπάλληλοι της αποστολής → εξαιρούνται μόνο από τέλη και φόρους

Ποινική
Αστική
Διοικητική

Υπό την προϋπόθεση να μην έχουν την ιθαγένεια του κράτους υποδοχής.

¹³ Χαίρει ασυλιών & προνομίων

¹⁴ Καλύπτει μέλη της διπλ.αποστολής και τα μέλη της οικογένειάς τους

◈ Εξαιρέσεις από την ετεροδικία των διπλωματικών αντιπροσώπων

- Εμπράγματα αγωγές ιδιωτικών ακινήτων στο κράτος υποδοχής

- Αγωγές κληρονομίας

- Αγωγές για επαγγελματικές ή εμπορικές δραστηριότητες εκτός των καθηκόντων του.

⇒ Ο διπλ. αντιπρόσωπος ΔΕΝ δικαιούται να ασκεί στο κράτος υποδοχής εμπορική ή επαγγελματική δραστηριότητα για δικό του κέρδος

⇒ Αφορά τα μέλη οικογένειας & κατώτερο προσωπικό

- Απαλλαγή διπλωματικών αντιπροσώπων από την υποχρέωση κατάθεσης ως μάρτυρα στο κράτος υποδοχής.¹⁵

◈ Ετεροδικία εκτελέσεως κατά των διπλ. αντιπροσώπων

- Απαγόρευση λήψεως εκτελεστικών μέτρων, συνδυάζεται με το απαραβίαστο του προσώπου

- Δεν επεκτείνεται στις 3 εξαιρέσεις

◈ Άρση της ετεροδικίας

- Ο διπλ. αντιπρόσωπος → Δεν υπάρχει δικαίωμα παραίτησης από την ετεροδικία & απαραβίαστο προσώπου

- Παραίτηση γίνεται πάντοτε από το κράτος διαπιστεύσεως. Πρέπει να είναι ρητή

- Παραίτηση από την ετεροδικία, δεν σημαίνει και παραίτηση από την

ετεροδικία εκτελέσεως.

→ Πρέπει να είναι επίσης ρητή & ειδική.

- Στη πράξη παραίτηση από ποινική-αστική ετεροδικία (όπως κ εκτελέσεως) που αφορά κατά τη σύμβαση προστατευόμενο πρόσωπο, γίνεται από τον αρχηγό της αποστολής

◈ Λήξη διπλ. αποστολής

• Λήξη θητείας - Γνωστοποίηση του κράτους διαπιστεύσεως

• Κήρυξη προσώπου, από το κράτος υποδοχής, ως persona non grata

• Διακοπή των διπλ. σχέσεων

• Μεταβολή αρχηγού κράτους διαπιστεύσεως ή υποδοχής
(εκ νέου διαδικασία → διαπιστευτήρια/επίδοση/τελετή)

• Θάνατος διπλ. αντιπροσώπου

• ...και με απόφαση του Συμβ. Ασφαλείας Η.Ε. όταν κράτος έχει προβεί σε σοβαρές Παραβιάσεις διεθνών υποχρεώσεων

◎ Ασυλίες & προνόμια διπλ. αντιπροσώπων & μελών οικογένειας

Έναρξη ισχύος με την είσοδο του στο κράτος υποδοχής & λήξη με την εγκατάλειψη του εδάφους του κράτους υποδοχής. Το κράτος υποδοχής έχει ειδική υποχρέωση παροχής, εν ανάγκη, διάθεσης απαραίτητων μεταφορικών μέσων

¹⁵ Όστε η άρνηση μαρτυρικής κατάθεσης να μην συνεπάγεται κήρυξη του προσώπου ως persona non grata



Προξενικές Αρχές

Προξενική αρχή :

- Προξενείο
- Γενικό προξενείο
- Υποπροξενείο
- Προξ.Πρακτορείο (η ελληνική αρχή δεν το θεωρεί προξ.αρχή)

- Περιορισμένες αρμοδιότητες
- Αντικείμενο δράσης → Προστασία οικονομικών & εμπορικών συμφερόντων
- Περιοχή δράσης → Ορισμένη εδαφική περιφέρεια του κράτους
- Ασυλίες & προνόμια → Προξενική αρχή + Μέλη → περιορισμένες ασυλίες+προνόμια

♦ Προσωπικό προξενικής αρχής

- Προξενικοί λειτουργοί (έμμισθοι και άμισθοι ή επίτιμοι)
- Προξενικοί υπάλληλοι (διοικητικό ή τεχνικό προσωπικό)
- Υπηρετικό προσωπικό

♦ Διορισμός

Αρχηγού & μελών της προξ.αρχής

- Αρχηγού →
- 1) Από το κράτος αποστολής με έγγραφο που ονομάζεται «προξενικό δίπλωμα» που αποστέλλεται στο κράτος διαμονής.
 - 2) Το κράτος διαμονής πρέπει να αποδεχτεί το πρόσωπο του αρχηγού
 - 3) Το ΥΠΕΞ του παραδίδει το «εκτελεστήριο έγγραφο» με το οποίο του παρέχεται έγκριση άσκησης καθηκόντων
 - 4) Το κράτος διαμονής μπορεί να αρνηθεί την έκδοση εκτελ.εγγράφων χωρίς να ανακοινώνει τους λόγους.

Μέλη προσωπικού → Διορίζονται ελεύθερα από το κράτος αποστολής και δεν απαιτείται ρητή αποδοχή.

↓

Μπορούν να θεωρηθούν οποιαδήποτε στιγμή ως μη αρεστά πρόσωπα

- Πρέπει να έχουν την ιθαγένεια του κράτους αποστολής.
- Απαίτηση έγκρισης αν έχουν ιθαγένεια τρίτου κράτους ή κράτους διαμονής.
- Δεν πρέπει να ασκούν επαγγελματικής δραστηριότητα

→ Εποπτεία & έλεγχο ασκεί η πρεσβεία του κράτους διαμονής

→ Αρμοδιότητες : Απαρίθμηση καθηκόντων στη Σύμβαση της Βιέννης

◊ Ασυλίες & προνόμια των προξ.αρχών & μελών

-Η Σ.Βιέννης προβλέπει → διευκολύνσεις/προνόμια/ασυλίες που αφορούν :

- Προξ.αρχές
- Έμμισθους υπαλλήλους
- Άμισθους
- Μέλη

-Απαραβίαστο προξ.χώρων → Απαγόρευση κράτους διαμονής να εισέρχεται στους χώρους που αποκλειστικά χρησιμοποιεί η προξ.αρχή για τις ανάγκες διεξαγωγής της υπηρεσίας.

ΜΟΝΟ με συναίνεση αρχηγού.

Δεν είναι απόλυτο όπως στη διπλ.αποστολή

→ Απαλλαγή φόρων +τελών για προξ.χώρους & κατοικία αρχηγού

→ Αρχείων + εγγράφων είναι γενικό

-Ελευθερία κινήσεως στη περιφέρεια της

Ελευθερία επικοινωνίας για όλους τους επίσημους σκοπούς για τους οποίους ενεργεί.

-Η επίσημη αλληλογραφία της προξ.αρχής είναι απαραβίαστη , όπως και ο προξενικός σάκος ή τα δέματα που τον απαρτίζουν.

-Η Σύμβαση → Πρόβλεψη γενικής υποχρέωσης ΥΠΕΡ των προξ.λειτουργιών

Η υποχρέωση είναι διαβαθμισμένη αναλόγως τη διάκριση των λειτουργιών¹⁶

-Απαραβίαστο προσώπου

• απόλυτο για τις πράξεις που τελούνται κατά την άσκηση των προξ.καθηκόντων

• επεκτείνεται και στην ετεροδικία¹⁷

◊ Δικαίωμα επικοινωνίας προξ.αρχών & πολιτών του κράτους αποστολής

-Πολίτες κράτους αποστολής ελευθερία επικοινωνίας με προξ.αρχές και μετάβαση στο χώρο της έδρας τους.

-Υποχρέωση του κράτους διαμονής ειδοποίησης της προξ.αρχής αν υπήκοος του κράτους της συλλαμβάνεται, κρατείται . . .

Οι προξ.λειτουργοί δικαίωμα να τους επισκέπτονται. Μπορεί το κράτος διαμονής να απαγορεύσει την επικοινωνία , αν ο ενδιαφερόμενος (υπήκοος του κράτους αποστολής) αντιτίθεται ρητά.

-Το κράτος διαμονής έχει υποχρέωση πληροφόρησης σχετικά με το θάνατο ,επιτροπεία κλπ. που αφορά τους υπηκόους των προξ.αρχών.

¹⁶ Έμμισθοι & άμισθοι(μειωμένη)

¹⁷ Σύλληψη/εξαναγκασμού/παραπομπή σε εγχώριο δικαστήριο



Διεθνής αναγνώριση

- Δημιουργία κράτους
 - ▶ Πρωτογενής τρόπος → συγκέντρωση στοιχείων για την ύπαρξη του σε δεδομένη στιγμή.
 - ▶ Παράγωγος τρόπος → απόσπαση από άλλο κράτος
- Στάση άλλων κρατών έναντι αυτών των μεταβολών
- Θεσμός αναγνώρισεως
- Μονομερής δικαιοπραξία
 - 1 ή ++ κράτη δηλώνουν ή δέχονται σιωπηρά ότι μια πολ. ενότητα έχει δικ/τα+υποχρεώσεις του κράτους και μπορεί να αποτελέσει μέλος της διεθνούς κοινότητας
 - Ανάλογα το οπτικό πεδίο που εξετάζεται η αναγνώριση :
 - ▶ «Δηλωτικός χαρακτήρας» → Επιβεβαίωση πραγματικότητας.
Τεκμήριο συμμετοχή στη διεθνή κοινότητα εκτός αν Υπάρχει ρητή αντίρρηση από άλλα κράτη.
 - ▶ «Συστατική αναγνώριση» → Υποκειμ. εκτιμήσεις
Βούληση κρατών παρά περιστατικά αντικειμενικής ύπαρξης κράτους που αναγνωρίζεται.

- Σήμερα → πραγματική σημασία του θεσμού της αναγνώρισεως

↓

Η κατά συρροή αναγνώριση από μέρους κρατών που παρουσιάζουν πολιτική και οικονομική βαρύτητα στη διεθνή κοινότητα, αποτελεί επαρκές στοιχείο, για να υποστηριχθεί η αντικειμενική & ισότιμη προς τα άλλα κράτη συμμετοχή κρατών που αναγνωρίζεται στις διεθνείς σχέσεις

- Σε διμερές πεδίο → Καθορίζεται η πληρότητα των διπλ. σχέσεων μεταξύ κρατών που αναγνωρίζει και του κράτους που αναγνωρίζεται.

- Αναγνώριση

- ↘ Ελεύθερη πράξη
- ↘ Όχι υποχρέωση να προβεί σε αυτή ένα κράτος

} Πραγματοποίηση έπειτα από προϋποθέσεις που την επιβάλλουν

◊ Αρμόδιο όργανο

Αποκλειστική αρμοδιότητα → Εκτελεστική εξουσία κάθε κράτους

→ Εκτίμηση προϋποθέσεων & χρόνου
Πραγματοποίησης της αναγνώρισεως

◊ Τρόποι αναγνώρισεως

Δεν υπάρχει συγκεκριμένος τύπος.

- Συμβατικό κείμενο
- Μονομερής δήλωση
- Άλλοι τρόποι (πχ. Συγχαρητήριο τηλεγράφημα αρχηγού κράτους)
- Σιωπηρή αναγνώριση (πράξεις που την υποδηλώνουν πχ. Αποδοχή διπλ. αντιπροσώπων)
- Δεν αποτελεί αναγνώριση :
 - Η διατήρηση προξ. σχέσεων χωρίς να έχουν μεταβληθεί τα εκτελ. έγγραφα των προξένων
 - Η έγκριση υπηκόου μη αναγνωρισμένου κράτους
 - Η συμμετοχή σε πολυμερή συνθήκη, διεθνή οργανισμό, διεθνή Συνδιάσκεψη με μη αναγνωριζόμενο κράτος

◊ Αναγνώριση de jure & de facto (όρια διακρίσεως επισφαλή)

-Αποδοχή νομιμότητας μιας κρατικής ενότητας στις διεθνείς σχέσεις.
-Η αναγνώριση είναι μετακλητή

-Όταν τα κράτη προβαίνει στην αναγνώριση , έχει αμφιβολίες ως προς τη βιωσιμότητα/νομιμότητα της νέας πολ.οντότητας ή ως προς τη σκοπιμότητα της πλήρους αποδοχής

-Η αναγνώριση είναι αμετάκλητη

Σε περίπτωση de facto αναγνωρίσεως η ανταλλαγή διπλ.αντιπροσώπων γίνεται σε κατώτερη βαθμίδα (πχ. Πράκτορας ή πρόξενος)



Ετεροδικία κρατών ➔ Μη υπαγωγή των ξένων κρατών στη δικαιοδοσία των εγχώριων

Αρχή της μη επεμβάσεως ενός κράτους στις εσωτερικές υποθέσεις του άλλου.

δικαστηρίων. (προέλευση : αρχή ισότητας κρατών , αρχή της κρατικής κυριαρχίας ή ανεξαρτησίας των κρατών)

Καλύπτει ➔ Πράξεις που πραγματοποιούνται στο όνομα και για λογαριασμό του κράτους
➔ Πρόσωπα με ιδιότητα στενά συνδεδεμένη με την λειτουργία του κράτους & τις εξωτερικές του σχέσεις. (πχ. διπλ. αντιπρόσωποι)
➔ Η ετεροδικία κρατών ΔΕΝ ταυτίζεται με την προσωπική ετεροδικία που απολαμβάνουν ορισμένοι κρατ. λειτουργοί για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Αναγνώριση ➔ 1^η άποψη : Ισχύει μόνο για τα κράτη που είναι αναγνωρισμένα από την πολιτεία στην οποία υπάγεται το δικαστήριο. Δικ/κη βάση : η ισότητα υποκειμένων δ.δ.
2^η άποψη : Υπερ και κρατών που δεν έχουν αναγνωρισθεί

Απόλυτη & Σχετική ➔ Πράξεις εξουσίας (acta iure imperii) πράξεις του ξένου κράτους που εκδηλώνουν δημόσια εξουσία , παραμένουν εκτός της δικαιοδοσίας του εγχώριου δικαστηρίου
Πράξεις διαχειρίσεως (acta iure gestionis) , δικαστική διαπίστωση ότι πράξει μπορούσε να τελεστεί και από ιδιώτη (όχι προνόμια δηλ. δημόσιας εξουσίας).¹⁸

Η διάκριση αυτή αφορά μόνο τη δικαιοδοτική ετεροδικία που αφορά την αναρμοδιότητα των εγχώριων δικαστηρίων να εξετάζουν αγωγές που στρέφονται κατά ξένων κρατών

Δεν χωρεί ετεροδικία υπέρ του αλλοδαπού κράτους:

- Υποθέσεις που αφορούν σε υποχρεώσεις που ανέλαβε το ξένο κράτος λόγω συμβατικής σχέσεως & που η εκτέλεση τους πραγματοποιείται στο έδαφος του κράτους του forum
- Συμμετοχή του ξένου κράτους σε εταιρία με έδρα στο κράτος του forum
- Εμπορική, οικονομική δραστηριότητα
- ακίνητα, κληρονομικές σχέσεις
- υποθέσεις που παραπέμπονται σε διαιτησία

Forum ➔ το δικαστήριο στο οποίο φέρεται η διαφορά.

Του κράτους στο οποίο υπάγεται το δικαστήριο.

Παραίτηση ➔ Διμερείς συμβάσεις : μόνο για συγκεκριμένες πράξεις.
➔ Αποτελεί δικαίωμα του εναγόμενου κράτους. Ρητή και σαφής
Είναι ρητή όταν αναφέρεται σε γενική ή ειδική διμερή συμφωνία, τα συμβαλλόμενα κράτη παραιτούνται αμοιβαίως.
➔ Και σιωπηρά ... Η υποβολή αγωγής από τον εκπρόσωπο του ξένου κράτους υποδηλώνει σιωπηρή παραίτηση.

¹⁸ Μπορούν να εκδικάζονται προς διαφύλαξη της δικαιοσύνης στις διεθνείς σχέσεις

◈ Ετεροδικία Εκτελέσεως ¹⁹

-Η διάκριση σε απόλυτη και περιορισμένη(σχετική) αναφέρεται ΜΟΝΟ στη δικαιοδοτική ετεροδικία που αφορά την αναρμοδιότητα των εγχώριων δικαστηρίων να εξετάζουν αγωγές που στρέφονται κατά ξένων κρατών.

-Παραμένει καταρχήν απόλυτη

-Αφορά τη δυνατότητα λήψεως εκτελεστικών μέτρων επί αποφάσεων εγχώριων δικαστηρίων κατά του αλλοδαπού δημοσίου που κρίνουν ότι η συγκεκριμένη πράξη είναι *iure gestionis* και προχωρούν στην εκδίκαση της.

-Άρση ΜΟΝΟ με τη συναίνεση του κράτους , η οποία πρέπει να είναι ρητή

¹⁹ Δυνατότητα λήψεως εκτελεστικών μέτρων επί των αποφάσεων των *εγχώριων δικαστηρίων* κατά του αλλοδαπού δημοσίου ,που κρίνουν τη συγκεκριμένη ότι η συγκεκριμένη πράξη είναι *iure gestionis*(πράξη διαχείρισεως) και προχωρούν στην εκδίκαση της , ρυθμίζεται από άλλους κανόνες που παραμένει **καταρχήν απόλυτη**.
(Άρση μόνο με συναίνεση του κράτους , η οποία πρέπει να είναι ρητή)



Διεθνής Ευθύνη → Το κράτος ευθύνεται για κάθε παραβίαση διεθνούς υποχρέωσης εφόσον του καταλογίζεται.

Υπό άλλη άποψη είναι συνέπεια παράνομης συμπεριφοράς από κράτος προς κράτος, κράτους σε υπήκοο κράτους, κράτους προς ανθρωπότητα

❖ Η διεθνής ευθύνη δεν αναφέρεται την ύπαρξη αδικήματος με την έννοια του εσωτερικού δικαίου, δεν είναι ούτε αστική ούτε ποινική

❖ Πρέπει να διαχωρίζεται από την ατομική διεθνή ευθύνη των ατόμων.

❖ Το δίκαιο της διεθνούς ευθύνης είναι το σύνολο των δευτερογενών κανόνων που προσδιορίζουν τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες υφίσταται παραβίαση διεθνούς υποχρέωσης από πράξη ή ενέργεια (act) κράτους & τις έννομες συνέπειες που προκύπτουν.

→ **Πρωτογενείς**: κανόνες που προσδιορίζουν τη νόμιμη συμπεριφορά των υποκειμένων του διεθνούς δικαίου.
Δευτερογενείς: οι κανόνες που εξασφαλίζουν την εφαρμογή των πρωτογενών.

❖ **Ευθύνη χωρίς υπαιτιότητα**: μπορεί να προκύψει ευθύνη κράτους και από ζημιογόνες ενέργειες που δεν απαγορεύονται κατά το διεθνές δίκαιο.

❖ Η ζημία δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη στοιχειοθέτηση ευθύνης.

❖ Προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως:

-Κάθε διεθνώς ΑΔΙΚΗ πράξη κράτους επιφέρει δ.ευθύνη
-Διεθνώς Αδικη⇒ αποδίδεται στο κράτος κατά το δ.δ. και αποτελεί παραβίαση μιας υποχρέωσης του

Παραβίαση Διεθνούς Δικαίου

Καταλογισμός στο Κράτος

→ Η άδικη πράξη μπορεί να είναι είτε πράξη είτε παράλειψη

→ Η παραβίαση του διεθνούς δικαίου είτε συμβατική υποχρέωση είτε κανόνα εθιμικού δ.δ.

⊙ Ο χαρακτηρισμός μιας ενέργειας ως διεθνώς παράνομης διέπεται από το διεθνές δίκαιο. Το κράτος που παραβιάζει το δ.δ δεν μπορεί να προβάλει ένσταση απαραδέκτου της δ.ευθ. επικαλούμενο την εσωτ.νομοθεσία

→ Η παραβίαση του δ.δ. στοιχειοθετεί διεθνή ευθύνη ανεξάρτητα αν το κράτος επικαλείται το εσωτερικό του δίκαιο, είτε σε επίπεδο του συντάγματος, είτε στο επίπεδο του κοινού νόμου, είτε και άλλων πράξεων του εσωτερικού δικαίου.

→ Το κράτος ευθύνεται για τις πράξεις ΟΛΩΝ των οργάνων του.

-Ακόμα και είναι φαινομενικά αναρμόδιο το όργανο ή το όργανο καλόπιστα θεωρούσε ότι έχει τη σχετική αρμοδιότητα.

-Οι ενέργειες όλων των κρατικών οργάνων (εκτελεστικής/νομοθετικής/δικαστικής εξουσίας) περιλαμβάνονται στις πράξεις του κράτους.

Εκτελεστικής: πολιτικές & στρατιωτικές υπηρεσίες
Νομοθετικής: Η νομοθεσία να μην είναι αντίθετη προς τις διεθνείς υποχρεώσεις → φέρει ΔΙΕΘΝΗ ΕΥΘΥΝΗ
Επίσης δ.ευθνή επειδή παραλείπεται η νομοθέτηση στο εσωτερικό δίκαιο και με την παράλειψη αυτή πραγματώνει μια διεθνή υποχρέωση.

Δικαστική: Αρνησιδικία απέναντι στους αλλοδαπούς
Διασταλτική ερμηνεία → Οι διαδικαστικές πράξεις που εμποδίζουν την απονομή δικαιοσύνης στους αλλοδαπούς
Συσταλτική ερμηνεία → έλλειψη εξισώσεως του αλλοδαπού προς τον ημεδαπό διάδικο

⊙ Το παράνομο των πράξεων της εκτελεστικής ή της δικαστικής εξουσίας σε σχέση προς το ΔΔ κρίνεται αφού προηγουμένως έχουν εξαντληθεί τα εσωτερικά ενδ. μέσα

→ Πρόσωπα που δεν έχουν επίσημη ιδιότητα αλλά ενεργούν για λογαριασμό του κράτους

-Πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί από το δίκαιο του κράτους αυτού να ασκήσουν στοιχεία κυβερνητικής λειτουργίας

ή

-όταν το κράτος κατευθύνει ή ελέγχει τις ενέργειες τους.

❖ Βασική αρχή ➔ Το κράτος δεν ευθύνεται για πράξεις ιδιωτών ενεργούντων ως ιδιωτών. Μπορεί να φέρει ευθύνη για τέτοιες ενέργειες εάν τις αναγνωρίζει ή τις υιοθετεί ως δική του συμπεριφορά.

❖ Άρση άδικου χαρακτήρα πράξης

- Συναίνεση
- Νόμιμη άμυνα
- Αντίμετρα (καταρχήν παράνομα αίρεται αν ασκηθούν σύμφωνα με το δ.δ)
- Ανωτέρα βία
- Κατάσταση κινδύνου ζωής

❖ Συνέπειες ➔ Δημιουργείται μια νέα σχέση μεταξύ κράτους που παραβίασε μια υποχρέωση και του κράτους που υφίσταται τη ζημία.

Δημιουργία υποχρεώσεων του κράτους του οποίου φέρει την ευθύνη για τη τέλεση μιας διεθνώς παράνομης πράξης. (εφαρμόζονται σε ΟΛΕΣ τις διεθνώς παράνομες πράξεις)

Περιεχόμενο διεθνούς ευθύνης :

➤ Υποχρέωση επανορθώσεως , συνιστά κύρια υποχρέωση της διεθνούς ευθύνης.

Επίτευξη :

• Επαναφορά των πραγμάτων στη πρότερη κατάσταση

που υπήρχε πριν την τέλεση της παράνομης ενέργειας (restitution in integrum) – εφόσον είναι εφικτή.

Αν πρόκειται για νομ.πράξη τότε η επαναφορά συνίσταται στη κατάργηση ή τροποποίηση της.

• Αποζημίωση (εάν δεν είναι δυνατή ή δεν επαρκεί η επαναφορά)

• Ικανοποίηση *satisfaction*

έχει συμπληρωματικό χαρακτήρα , αν δεν μπορεί να αποκατασταθεί η βλάβη με τις προηγούμενες μορφές. Συνίσταται σε αναγνώριση παραβίασης πχ. Μεταμέλεια, επίσημη συγγνώμη...

➤ Άλλες υποχρεώσεις : παύση και μη επανάληψη

Το κράτος φέρει την υποχρέωση να παύσει την παράνομη ενέργεια αν αυτή συνεχίζεται, καθώς και να παράσχει διαβεβαιώσεις και εγγυήσεις περί μη επανάληψης, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο.

❖ Τα αντίμετρα (ενεργοποίηση διεθνούς ευθύνης)

Ως περίσταση που αίρει τον άδικο χαρακτήρα μιας πράξεως.

Λήψη μέτρων καταρχήν παράνομων αλλά ο παράνομος χαρακτήρας τους αίρεται, εάν λαμβάνονται προς απάντηση σε μια παράνομη πράξη και εφόσον υιοθετούνται σύμφωνα με τους κανόνες του διεθνούς δικαίου.



Διπλωματική Προστασία → Δικαίωμα κάθε κράτους να απαιτήσει από άλλο κράτος,

που κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου προκάλεσε

ζημία σε υπήκοο του πρώτου, να αντικαταστήσει αυτή τη ζημία.

→ Ως μηχανισμός προστασίας δικαιωμάτων του ατόμου ανεξάρτητα από το ουσιαστικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων που παραβιάζονται. Λειτουργεί παρά μόνο αν παραβιάζεται κάποιο δικαίωμα του υπηκόου του κράτους που την ασκεί.

❖ **Παραβίαση Δικαιώματος** : Για την άσκηση της διπλωματικής προστασίας απαιτείται να υπάρχει παραβίαση συγκεκριμένου διεθνώς προστατευμένου δικαιώματος.

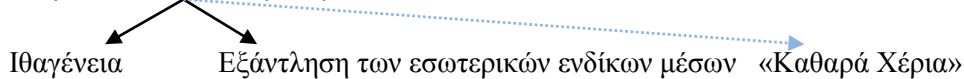
→ Το παραβιαζόμενο δικαίωμα : εθιμικό/συμβατικό δ.δ. ή από συμφωνία μεταξύ κράτους και ξένων ιδιωτών. «Ζημία από διεθνώς άδικη πράξη ενός κράτους σε ΦΠ ή ΝΠ υπήκοο άλλου κράτους.»

❖ Στη περίπτωση παραβίασης δικαιώματος υπηκόων ενός κράτους από άλλο κράτος, το κράτος ιθαγένειας του θιγόμενου προσώπου έχει ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ για την άσκηση της διπλωματικής προστασίας.

❖ Με την άσκηση της διπλωματικής προστασίας δημιουργείται μια νέα σχέση κράτους προς κράτος. Νομική φύση της διπλ. προστασίας : ενέργεια κράτους προς κράτος.

Αφού ασκηθεί η διπλ. προστασία και πραγματοποιηθεί (είτε διαπραγματεύσεις είτε διεθνή διαιτησία είτε διεθνή δικ. διακανονισμό), ένας διακανονισμός κράτους προς κράτος, είναι αδιάφορο για το διεθνές δίκαιο το αν και πώς και πότε η αποζημίωση που καταβάλλεται από το κράτος που προξένησε τη ζημία θα αποδοθεί τελικά από το κράτος που άσκησε τη διπλωματική προστασία στους ιδιώτες που υπέστησαν τη βλάβη.

→ Προϋποθέσεις ασκήσεως



-Ιθαγένεια ΦΠ – ΝΠ

-Εξάντληση των εσωτ. ενδ. μέσων : Οποιαδήποτε προσφυγή στο διεθνές επίπεδο που αφορά σε ιδιώτες προϋποθέτει ότι ο βλαπτόμενος ιδιώτης έχει εξαντλήσει τα εσωτ. ενδ. μέσα.

Σκοπός η αποτροπή δημιουργία ζητημάτων μεταξύ κρατών εφόσον ορισμένη απαίτηση ιδιώτη μπορεί να ικανοποιηθεί χωρίς την παρέμβαση του κράτους της ιθαγένειας τους .

Δεν μπορεί να αντισταχθεί : • Αν υπάρχουν ένδικα μέσα στα οποία να προσφύγει ο βλαπτόμενος

• Όταν τα δικαστήρια συστηματικά απορρίπτουν τις προσφυγές αλλοδαπών ή όταν τα δικαστήρια δημιουργούν καταστάσεις αρνησιδικίας ως προς ορισμένους αλλοδαπούς.

→ Ο κανόνας ΔΕΝ ισχύει όταν συγκεκριμένη διεθνής συνθήκη τον παρακάμπτει ρητά ή από την εν γένει διατύπωση της.

-Θεωρία «καθαρών χεριών» : Άψογη συμπεριφορά του προσώπου στο οποίο παρέχεται.

Δηλ. ο αλλοδαπός να μην έχει παρανομήσει στο έδαφος του ξένου κράτους, το κράτος ιθαγένειας ΔΕΝ δικαιούται να εγείρει διεθνή απαίτηση.



Διαδοχή Κρατών

- Έννοια γενική. Προσδιορισμός των πραγματικών καταστάσεων που προκαλούν οι μεταβολές κυριαρχίας & τις έννομες συνέπειες των μεταβολών αυτών στο πεδίο των διεθνών σχέσεων και όχι μόνο.

- Η διαδοχή κρατών καλύπτει πολλά διαφορετικά φαινόμενα μεταβολής κυριαρχίας. Συνήθως, αποτελεί συνέπεια προσαρτήσεως εδάφους, ενώσεως κρατών, αποσχίσεως τμήματος εδάφους, χωρισμού κατατμήσεως κράτους, ή και ασκήσεως του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης των λαών

◆ Νομική θεμελίωση

- Επίκληση κανόνων ιδιωτικού δικαίου.²⁰

• Αρχή της καθολικής διαδοχής

• Αρχή «tabula rasa»

Η σύγχρονη θεωρία κινείται προς το συγκερασμό των δύο αντιτιθέμενων αρχών και προσπαθεί να περιορίσει κατά το δυνατόν τις διαταράξεις που μπορεί να προκαλέσουν οι μεταβολές κυριαρχίας στην διεθνή έννομη τάξη.

◆ Κωδικοποίηση δικαίου περί διαδοχής κρατών

Τρεις τομείς διαδοχής κρατών :

- ως προς τις συνθήκες
- ως προς άλλα θέματα, εκτός διεθνών συνθηκών
- ως προς τους διεθνείς οργανισμούς

◆ Διαδοχή ως προς τις διεθνείς συνθήκες

- Συγκερασμός 2 αντιτιθέμενων αρχών :

VS

• Η ασφάλεια δικαίου επιτάσσει σταθερότητα των διεθνών συμβ. ρυθμίσεων

• Η αυτονομία βουλήσεως στο συμβατικό πεδίο οδηγεί στην απεξάρτηση του νέου, κυρίαρχου κράτους από τις δεσμεύσεις του προκατόχου.

- Η Σύμβαση ΔΕΝ εφαρμόζεται σε διαδοχή κρατών που πραγματοποιήθηκε έπειτα από επίθεση, παράνομη χρήση βίας & παραβίαση της αρχής αυτοδιαθέσεως

❖ Διαδοχή ως προς ειδικές κατηγορίες συνθηκών

- Συνθήκες συνοριακού ή εδαφικού χαρακτήρα

Η διαδοχή δεν θίγει δικαιώματα & υποχρεώσεις που δημιουργούνται από συνθήκες που αφορούν τη χάραξη συνόρων & συνοριακά καθεστώτα ανάμεσα στα κράτη.²¹

- Πολυμερείς συμβάσεις, ιδίως συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Τάση συνεχίσεως των διεθνών υποχρεώσεων του προκατόχου κράτους έγινε ιδιαίτερα αισθητή. Σχηματίζεται μια πεποίθηση «αυτόματης» διαδοχής στις συνθήκες περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

²⁰ Κανόνων περί κληρονομικής διαδοχής

²¹ Αρχή uti possidetis

◊ Διαδοχή ως προς τους διεθνείς οργανισμούς

-Η διαδοχή ως προς τις ιδρυτικές συνθήκες διεθνών οργανισμών συνδέεται με τις διατάξεις της κάθε ιδρυτικής συνθήκης, παρά με τις αρχές της διαδοχής κρατών.

-Σύμβαση 1979 → Οι κανόνες ιδρυτικών συνθηκών που αφορούν την απόκτηση της ιδιότητας μέλους ΥΠΕΡΙΣΧΥΟΥΝ των διατάξεων της Συμβάσεως ως τα ζητήματα διαδοχής.

-Τα διάδοχα κράτη ΔΕΝ αποκτούν αυτομάτως την ιδιότητα μέλους ενός διεθνούς οργανισμού διαδεχόμενα έτσι το προκάτοχο κράτος. Πρέπει να ακολουθήσουν τη διαδικασία εντάξεως στον οργανισμό.²²

-Η αρχή της **ΜΗ διαδοχής** στις ιδρυτικές συνθήκες κάμπτεται σε 2 περιπτώσεις :

- Στους οργανισμούς οικονομικού χαρακτήρα
- Ορισμένους οργανισμούς τεχνικού, κυρίως, χαρακτήρα

◊ Επιμέρους ρυθμίσεις για τη διαδοχή στις διεθνείς συνθήκες

-Τα ζητήματα μεταβολής ρυθμίζονται ανάλογα με την εδαφική μεταβολή που έχει επέλθει

• Διαδοχή μέρους του εδάφους → η Σύμβαση δέχεται ότι η συμβατική σχέση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαδοχής ανάλογα με την έκταση εφαρμογής της και υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι αντίθετη με το σκοπό και το αντικείμενο της συμβάσεως.

• Πολυμερείς συνθήκες → προβλέπεται η δυνατότητα για τα νέα κράτη να συνεχίσουν να συμμετάσχουν σε αυτές με απλή κοινοποίηση προς τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη.

Ανεξάρτητα αν συμφωνούν με τη συμμετοχή αυτή τα υπόλοιπα συμβαλλόμενα κράτη.

• Διμερείς συνθήκες → ισχύουν μόνο α) ρητά συμφωνούν τα δύο μέρη, β) αν η συμπεριφορά τους ήταν τέτοια που να δείχνει ότι θα μπορούσαν να είχαν συμφωνήσει ρητά για την ισχύ τους.

• Ένωση κρατών → όταν δύο-περισσότερα κράτη ενώνονται για να σχηματίσουν ένα νέο κράτος, οι συνθήκες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία της διαδοχής για καθένα από τα προκάτοχα κράτη εξακολουθούν να ισχύουν και για το διάδοχο, εκτός αν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν αλλιώς ή εάν η διαδοχή θα ήταν ασυμβίβαστη με το αντικείμενο και τον σκοπό της συνθήκης.²³

• Χωρισμός ή διαμελισμός κράτους → οι συνθήκες που ίσχυαν για το ενιαίο κράτος εξακολουθούν να ισχύουν για κάθε διάδοχο κράτος, εκτός διαφορετικής συμφωνίας των ενδιαφερόμενων μερών ή εκτός αν η εξακολούθηση της εφαρμογής της συνθήκης είναι ασυμβίβαστη με το αντικείμενο και το σκοπό της συνθήκης αυτής.

◊ Διαδοχή ως προς την περιουσία του δημοσίου

-Η βασική αρχή είναι ότι η δημόσια περιουσία του προκατόχου περνά στο διάδοχο κράτος.²⁴

²² Πχ. ΟΗΕ

²³ Όταν μια συνθήκη εξακολουθεί να ισχύει, ισχύει μόνο για εκείνο το τμήμα του εδάφους στο οποίο εφαρμοζόταν στο παρελθόν. Για να ισχύσει σε ολόκληρο το έδαφος του διάδοχου κράτους, θα πρέπει, είτε να επιτευχθεί (αν αυτό προβλέπεται από το πολυμερές συμβ. κείμενο) η συναίνεση των υπολοίπων συμβαλλομένων, είτε να γίνει ειδική δήλωση από το διάδοχο κράτος, είτε, τέλος αν πρόκειται για διμερή σύμβαση να υπάρξει ειδική συμφωνία ανάμεσα στο διάδοχο και στο άλλο συμβαλλόμενο κράτος για την επέκταση της ισχύος της συνθήκης σε ολόκληρο το έδαφος του διάδοχου κράτους.

²⁴ Συμ. 1973 → Πλήρης διαδοχή στα ακίνητα εκτός από αντίθετες ρυθμίσεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών

◊ Διαδοχή ως προς τις δεσμεύσεις απέναντι σε ιδιώτες : διεθνής σεβασμός των «κεκτημένων δικαιωμάτων» (droits acquis)

- Η αρχή του σεβασμού των «κεκτημένων δικαιωμάτων» αναπτύχθηκε στη θεωρία προκειμένου να μείνουν όσο το δυνατόν ανέπαφα τα δικαιώματα των ιδιωτών από το διάδοχο κράτος

- Αρχή διατήρησης δικαιωμάτων των ξένων στο έδαφος του διαδόχου κράτους

- Αρχή του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων

Συμπέρασμα : Η αρχή της συνέχισης των κεκτημένων δικαιωμάτων υφίσταται ως γενική αρχή, δεν ερμηνεύεται όμως ως μια απόλυτη αρχή , αλλά αφήνει περιθώριο ευχέρειας στο διάδοχο κράτος.

◊ Διαδοχή ως προς τη διεθνή ευθύνη

- Η διεθνής νομολογία ➔ Αρνητική

- Δεν υφίσταται διαδοχή ως προς τις παράνομες πράξεις